

Kinderen aan het werk de sloppenwijken van de Colombiaanse hoofdstad Bogota. foto AFP

Kinderarbeid afschaffen alleen is niet genoeg

Door Harry Coerver

MAASTRICHT • „Je kunt het nooit helemaal uitroeien”, verzucht manager M. van Tulden van groothandel Van Dooren's Perzen in Venlo. Zijn bedrijf koopt al 25 jaar tapijten in landen als India, Pakistan en Iran. Kinderarbeid in de tapijtenindustrie is berucht. Van Tulden: „We doen vooral zaken met één hele grote familie in India. Die heeft ervoor getekend dat ze geen tapijten door kinderen laten maken. Maar honderd procent zekerheid heb je natuurlijk nooit.”

Van Tulden wijst erop dat Van Dooren's Perzen is aangesloten bij de stichting Kaleen. Het keurmerk Kaleen moet garanderen dat tapijten niet door kinderen zijn vervaardigd. De stichting werkt samen met de regering in India om kinderarbeid tegen te gaan, verduidelijkt Van Tulden.

Navraag bij de landelijke Werkgroep India leert dat het Kaleen-keurmerk op tapijten weinig voorstelt. Het garandeert al helemaal niet dat er inderdaad geen kinderen betrokken zijn bij het knopen van tapijten. Gerard Onk van die Werkgroep heeft er zelfs geen goed woord voor over. „De Indiase regering

Het Drielandenpunt in Vaals is gekozen als plek om morgen de landelijke protestmars tegen kinderarbeid af te sluiten. Afschaffen van kinderarbeid blijkt vaak echter maar de helft van de oplossing.

heeft het keurmerk opgezet. Het is alleen bedoeld om de keurmerken die echt iets voorstellen de wind uit de zeilen te nemen. Het is toch vreemd dat India de eigen wetten tegen kinderarbeid weigert uit te voeren, maar wel een keurmerk verzint.”

De Kwantum-winkels, eigendom van het Limburgse bedrijf Macintosh, werken ook met Kaleen. Daarnaast hebben de producten die Kwantum koopt het Rugmark, een keurmerk waar onafhankelijke controle bij hoort. Van de tapijtfabrikanten die Rugmark-tapijten leveren wordt maandelijks tien procent onaanvaardig gecontroleerd op kinderarbeid. Het Rugmark-keurmerk wordt gepropageerd door tal van organisaties in het westen, waaronder ook de landelijke werkgroep India. Unicef Nederland of de Novib. Steeds meer bedrijven stappen over naar Rugmark, bijvoorbeeld Carpetland of Roobol.

Om zover te komen is jaren a-

taai probleem. Het heeft alles te maken met onderontwikkeling. Toch worden er de laatste jaren succesjes geboekt. Deze week trok de 'Global march against childlabour' door Nederland. Morgen is in Vaals op het Drielandenpunt de afsluiting van een week actievoeren. De Global march is op 17 januari in Manilla vertrokken. Einddoel is de VN arbeidsorganisatie ILO die in juni in Genève vergadert over een nieuwe wereldwijde conventie over kinderarbeid.

Dagelijks moeten 250 miljoen kinderen, jonger dan veertien jaar werken om het gezinsinkomen aan te vullen. Rechten hebben ze niet. Een opleiding krijgen ze niet en in veel gevallen zijn ze niet meer dan de slaven van hun werkgevers.

Naast de tapijten-industrie richt veel actie zich op de kleding-importeurs. C&A is jarenlang achtervolgd door actiegroepen die eisen dat Neder-

lands grootste kledingzaak een einde zou maken aan de uitbuiting van kinderen in Derde-Wereldlanden. C&A ging vorig jaar door de knieën en voerde een gedragscode in. Daarin staat dat kinder- en dwangarbeid niet worden getolereerd. C&A controleert ook of de code wordt uitgevoerd.

Bestrijden van kinderarbeid heeft nauwelijks een rechtvaardiging. Uitbuiting van kinderen is immers verwerpelijk. Toch geeft de strijd tegen kinderarbeid ook steeds weer voorbeelden van kinderen die door afschaffing van de kinderarbeid in nog slechtere omstandigheden belanden. Een bekend voorbeeld is Bangladesh. Daar werkten een paar jaar geleden nog zeker 75.000 kinderen van onder de veertien jaar in de kledingindustrie. Die industrie is goed voor twee derde van 's lands export. Nadat de Amerikaanse Democratische senator Tom Harkin een wetsvoorstel had ingediend om voortaan

mede door kinderen gemaakte kleding te boycotten, brak er onder de fabrikanten in de hoofdstad Dacca regelrechte paniek uit. Van de Bengaalse exportkleding gaat zestig procent naar de VS.

Dus werden in 1993 de meeste kinderen weggestuurd. Unicef en ILO voerden in 1995 onderzoek uit onder de tienduizenden ontslagen kinderen. De helft zat nog zonder werk en de rest had dat wel gevonden, maar in het onbetaalde huishouden, in straatventerij, vuil verzamelen, steenvergruizen en vooral ook prostitutie. De meesten waren er veel slechter aan toe, dan in de tijd dat ze nog in de kledingindustrie werkten.

Afschaffen van kinderarbeid alleen, is nooit de oplossing. Evert de Groot van Novib kent het probleem. „Wij voeren in ieder geval actie tegen de meest erge vormen van kinderarbeid, bijvoorbeeld werken in de tapijtenindustrie, in de kinderprostitutie of het verschijnsel kindsoldaat. Bij de strijd tegen kinderarbeid is het altijd belangrijk te zorgen voor de opvang van en onderwijs aan kinderen. Er moeten andere inkomsten in het gezin zijn als kinderen stoppen met werken.”